

Vergaderjaar 2018–2019

27 830

Materieelprojecten

Nr. 261

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 oktober 2018

Inleiding

Met deze brief informeer ik u over de herijking van het project *Army Ground Based Air Defence System* (AGBADS), een luchtverdedigingsstelsel voor de korte en middellange afstand tegen vliegtuigen, helikopters, onbemande vliegtuigen en kruisvluchtwapens. De AGBADS-eenheid van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC) bestaat uit luchtdoelraketten en de bijbehorende radars en commandocentra. De herijking betreft de aanschaf van nieuwe beveiligde radioapparatuur en van nieuwe software voor de commandovoering.

Achtergrond

AGBADS dient primair ter bescherming van expeditie-eenheden en hoofdkwartieren, maar het systeem kan ook worden ingezet om bevolkingscentra of bijzondere objecten te beschermen zoals de nucleaire veiligheidstop in Den Haag in 2014. Samen met de Patriot-luchtverdedigingssystemen voor de lange afstand, die zijn ondergebracht in een afzonderlijke eenheid, vormt AGBADS de grondgebonden luchtverdedigingscapaciteit van Defensie.

Het systeem is in 2009 in gebruik genomen, maar het project AGBADS is nog niet volledig voltooid op het gebied van de radioverbindingen. De Kamer is hierover geïnformeerd in het Materieelprojectenoverzicht van september 2017 (Kamerstuk 27 830, nr. 206). Het is niet mogelijk gebleken om de beschikbare radioapparatuur te voorzien van de vereiste beveiliging. De verbinding tussen de verschillende elementen wordt nu nog tot stand gebracht via kabels. Dit is onwenselijk omdat het de afstand tussen de raketssystemen, radars en commandocentra korter maakt, waardoor slechts een beperkt gebied kan worden beschermd.

Bovendien heeft Defensie in augustus 2017 een overeenkomst gesloten met Duitsland over de intensivering van de samenwerking op het gebied

van de grondgebonden lucht- en raketverdediging (project Apollo, Kamerstuk 33 279, nr. 22). Een belangrijk onderdeel daarvan is de integratie van een Duitse luchtverdedigingseenheid, de *Flugabwehrraketengruppe* 61, in het DGLC. De Duitse eenheid beschikt over vergelijkbare capaciteiten als het Nederlandse AGBADS en zal daarmee intensief samenwerken. Om dit mogelijk te maken, moeten beide eenheden beschikken over beveiligde interoperabele communicatiesystemen. De huidige apparatuur van Defensie is daarvoor niet geschikt.

Naast de noodzaak voor aanpassing van de verbindingsmiddelen is ook gebleken dat de huidige software voor de commandovoering is verouderd. Dit zorgt eveneens voor een beperking van de operationele inzetmogelijkheden van AGBADS. Om de problemen met de beveiligde verbindingen en de bijbehorende software op te lossen, is besloten om het project AGBADS te herijken.

Herijking project

De gewenste draadloze verbindingscapaciteit is niet realiseerbaar binnen de financiële kaders van het huidige project. De Kamer is over het project geïnformeerd met de D-brief van 5 oktober 2006 (Kamerstuk 29 221, nr. 5) en achtereenvolgende Materieelprojectoverzichten. Defensie heeft onderzocht wat er nodig is om deze capaciteit alsnog tot stand te brengen. Bij de keuze voor de oplossing is rekening gehouden met een verdere integratie met Duitsland.

De voorgenomen herijking behelst onder andere de aankoop van beveiligde dataradio's. Vanwege de beveiligingsaspecten moeten deze radio's via een nationale overheid worden aangeschaft. Daarnaast gaat het om de verwerving van nieuwe softwareapplicaties. Hierbij wordt zo mogelijk gekozen voor software die al in gebruik is bij Duitse luchtverdedigingseenheden. Op deze manier beschikken beide landen over identieke software die voldoet aan de laatste internationale standaarden voor interoperabiliteit. De integratie van de radio's en de software zal worden uitgevoerd door het bedrijf dat het AGBADS-systeem voor Nederland heeft gebouwd. Dit kan niet door een ander bedrijf worden gedaan.

Met de gekozen oplossing zet Defensie een belangrijke stap in het integratietraject op het gebied van luchtverdediging met Duitsland en wordt tegelijkertijd de interoperabiliteit binnen het geïntegreerde NAVO-luchtverdedigingssysteem gegarandeerd.

Financiële aspecten

De Kamer ontvangt deze brief omdat sprake is van een belangrijke wijziging in het project, zoals afgesproken in het DMP. Deze brief vormt dan ook een aanvulling op de D-brief van dit project van oktober 2006. Met het totale project AGBADS is een investering gemoeid tussen de € 100 miljoen en € 250 miljoen. Deze bandbreedte verandert niet door de herijking. Een groot deel van het projectbudget is reeds eerder besteed, zoals ook eerder gemeld in de achtereenvolgende Materieelprojectoverzichten die de Kamer jaarlijks met Prinsjesdag ontvangt.

De geraamde kosten van de verwerving van dataradio's, software en de integratie daarvan in AGBADS zijn opgenomen in de commerciële vertrouwelijke bijlage (kenmerk BS2018021073)¹. Deze gegevens dienen vertrouwelijk te blijven met het oog op de onderhandelingspositie van

¹ Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Defensie. De nieuwe investering komt in de periode 2018 tot en met 2020 ten laste van het investeringsbudget van Defensie.

Tot slot

Defensie beschikt met AGBADS over internationaal schaarse luchtverdedigingscapaciteit. Met de herijking zal de krijgsmacht blijven beschikken over een geavanceerde capaciteit tegen luchtdreiging en wordt de samenwerking met Duitsland verstevigd. Met het oog op de voortgang van het project verzoek ik de Kamer deze brief spoedig te behandelen.

De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser